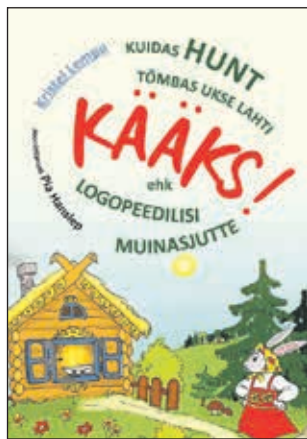

KUIDAS HUNT TÕMBAS UKSE LAHTI KÄÄKS! EHK LOGOPEEDILISED MUINASJUTUD

Sajandeid on lapsed üles kasvanud jutustatud või ette loetud juttude saatel. Lugude kuulmine avab meeled fantaasiamaailmale, loomingulisusele ja hobidele, laps tutvub kirjaliku maailmaga ja õpib seda tõlgendama. Jutukuulamise teine roll on lapse kõne arendamine. Juttude kuulamine on aluseks hilisemale bioloogia ja ajaloo õppimisele, samuti suhtlusele ja edukale toimetulekule. Kui vanemad tahavad, et nende lapsed oleks täiskasvanuna edukad, tuleb neile raamatuid lugeda, igal õhtul, kasvõi viis minutit.

Üks võimalus lugudega lapsele mõistatavas keeles tutvuda on neid läbi mängida ehk lavastada **logopeedilised muinasjutud**. Logopeedilistes lugudes on ühendatud loo kuulamine, mõistmine ja kõnet arendavad harjutused. Ja mis kõige olulisem – laps hakkab nähtut-kuuldut oma mängudes kasutama.

Raamat pakub lapsevanemale, lasteaiaõpetajale ja logopeedile kaheksa tuntud muinasjuttu, mille abil lapse arengut toetada. Lugudesse on põimitud artikulasiooniaparaadi harjutusi, sõrme- ja käemänge ning silp- ja rütmikõneharjutusi. Muinasjutu näitlikustamine ja läbi mängimine annab lapsele ettekujutuse asjadest, olukordadest, tundmustest ja nähtustest, näiteks saab maista putru või tainast, katsuma rebase karva või jääkuubikuid, kuulata norskamist. Mida rohkemate meeltega laps asju tajub, seda täpsem saab kujutlus ja seda lihtsam on tal seda hiljem mälust leida ning taastada. Lapsed õpivad prak-

tiliste kogemuste kaudu, aga sageli ei näe nad kodus, kuidas asjad valmivad ja toimivad.

Raamatu tekstid on koostatud, õpetamaks juhendajaid logopeedilist lugu läbi viima. Lihtsad logopeedilised lood sobivad lastele juba enne kaheaastaseks saamist, samuti erinevas vanuses kõnetutele lastele. Laps teeb kaasa täpselt nii kaua ja nii palju, nagu talle on jõukohane. Keerulisema sisu ja harjutustega tekstid sobivad vanematele lastele, kuigi alati saab teksti lihtsustada. Tekstide läbimängimist võib teha ka veel esimestes klassides.

Paljud vanemad ja lasteaiaõpetajad on ikka lugude ettelugemisel/jutustamisel läbimängu kasutanud ning mõned on lisanud ka silpharjutusi loomade ja masinate häältena. Logopeedilise loo läbiviimisel te-

hakse kõike seda väikeste lisaeesmärkidega, teadlikult ja süstematiseeritult.

Kõigepealt loeb juhendaja loo läbi, otsib vahendid ja koha, kus lugu läbi viia – kõik ikka vastavalt sellele, kellega ja miks lugu mängima hakatakse. Vastavalt laste vanusele, hetke meeolule, ilmale, kellaajale saab loo muuta just sellele päevale oma-seks. Näiteks kui väljas sajab vihma, saab juhendaja „Tare-tarekese“ loos rääkida ja näidata, et konn tuli läbi vihma.

Erivajadusega lapsega tuleks lugu enne rühmatundi individuaalselt läbi mängida. Lisatuge vajavad ka need lapsed, kellele tavaliselt lugude kuulamine on raske, kes vähe räägivad ja tegevustest osa ei taha võtta. Rühmatunnis peavad olema kaasatud kõik lapsed – juhendaja peab suutma haarata töösse ka need, kes seda tegelikult kõige rohkem vajavad.

Lasteaia saab võtta raamatus esitatud muinasjutt projekti- või kuuteemaks. Jutuga seotult saab teha muid tegemisi, mis aitab lastel teksti veel detailsemalt ja sügavamalt mõista. Lugu jääb lapsele hästi meelde, võibolla isegi eluteel saatma. Raamatu eessõnas on toodud näited tegevustest, mida näiteks Kakukese või Seitsme kitsetalle kuus/projektis teha.

Head vanemad ja juhendajad, lubage oma lastel läbi aastate kasvada koos lugudega. Sellega annate neile kaasa väärtuslikuma kingi, kui oskate ette kujutada.

KRISTEL LEMPU,
autor